

Byrådets sak

Byrådets sak nr.: 45 /2009
Vedtaksdato: 09.12.2009

Vår ref. (saksnr.): 200903907-4
Arkivkode: 400

FORSLAG TIL ENDRINGER I OPPLÆRINGSLOVEN OG PRIVATSKOLELOVEN – HØRINGSUTTALELSE

Saksfremstilling:

Kunnskapsdepartementet har ved brev av 11.09.2009 sendt forslag til endringer i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringsloven) og forslag til endringer i lov 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskoleloven) på høring. Forslagene omfatter endringer på følgende områder:

- lovfesting av plikt til foreldresamarbeid for private skoler i privatskoleloven
- endring av begrepet "kompetanse på lavere nivå" til "grunnkompetanse" i opplæringsloven
- lovfesting av unntak fraplikten til utlysning av stillinger for deltidsansatte med fortrinnsrett i opplæringsloven
- oppdatering av opplæringsloven § 9-4 vedrørende lærebøker og andre læremidler.

Departementets høringsfrist er satt til 11.12.2009.

Oslo kommune vil begrense uttalelsen til de endringsforslag som gjelder opplæringsloven.

Om endringsforslagene

1. Endring av begrepet "kompetanse på lavere nivå" til "grunnkompetanse"

Opplæringsloven § 3-3 Opplæringsordninga for den vidaregåande opplæringa, første ledd, lyder:

"Den vidaregåande opplæringa skal føre fram til studiekompetanse, yrkeskompetanse eller kompetanse på lågare nivå".

Departementet foreslår at dagens betegnelse "kompetanse på lågare nivå" erstattes med betegnelsen "grunnkompetanse". Dette begrunnes med at det er særlig to hensyn som lovformuleringen i dag ikke ivaretar i tilstrekkelig grad, og som vil være bedre ivare tatt ved at dagens betegnelse erstattes med betegnelsen "grunnkompetanse". For det første er det viktig at loven synliggjør at dette er en formell sluttkompetanse som er et reelt utgangspunkt for overgang til arbeidslivet etter vidaregåande opplæring. For det andre er det ønskelig at loven klart uttrykker

at den opplæringen som fører frem til slik kompetanse er del av opplæringsordningen for videregående opplæring og vil kunne danne grunnlag for videre påbygging til både studiekompetanse og yrkeskompetanse. Departementet mener at dagens betegnelse til dels har en negativ valør som bør unngås, siden den kan virke stigmatiserende ved søkning til arbeidslivet. Departementets forslag til ny § 3-3 første ledd (*endring kursivert*):

”Den vidaregåande opplæringa skal føre fram til studiekompetanse, yrkeskompetanse eller grunnkompetanse”.

Dette innebærer ingen realitetsendring i lovens innhold.

2. Lovfesting av unntak fra plikten til utlysning av stillinger for deltidsansatte med fortrinnsrett i opplæringsloven

Opplæringsloven § 10-4 Utlysning av stillingar, lyder:

”Undervisningsstillingar og rektorstillingar skal lysast ut offentleg. Kravet om slik utlysning gjeld ikkje for stillingar som er ledige for eit kortare tidsrom enn seks månader, eller når arbeidsgivaren skal tilby stillinga til ein arbeidstakar eller tidlegare arbeidstakar i verksemda med heimel i arbeidsmiljøloven §§ 14-2 om førerrett til ny tilsetjing og 15-7 om oppseiingsvern.”

Bestemmelsen gjør unntak fra kravet om utlysning av stillinger hvor tilsetning skal skje med hjemmel i arbeidsmiljøloven § 14-2 og § 15-7. Opplæringsloven inneholder per i dag ikke tilsvarende henvisning til § 14-3 i arbeidsmiljøloven (fortrinnsrett for deltidsansatte). Dette innebærer at kommunen/fylkeskommunen må lyse ut ledige stillinger også der arbeidsgiver skal tilby stillingen til deltidsansatte som har fortrinnsrett i henhold til arbeidsmiljøloven.

Hvorvidt allerede deltidsansatte fyller vilkårene for fortrinnsrett, herunder kompetansekravene, vil det være arbeidsgiver (kommunen/fylkeskommunen) som tar stilling til, jf. arbeidsmiljøloven § 14-3 punkt 2, der det heter: ”*Fortrinnsretten er betinget av at arbeidstaker er kvalifisert for stillingen og at utøvelse av fortrinnsretten ikke vil innebære vesentlige ulemper for virksomheten.*” Dersom vilkårene er oppfylt, og arbeidsgiver skal tilby den deltidsansatte stillingen, vil ikke andre søkere i realiteten ha noen mulighet til å få stillingen. En utlysning er således både unødvendig villedende.

Departementet foreslår derfor å lovfeste unntak fra plikten til å utlyse stillinger der det skal ansettes en som allerede er deltidsansatt og som har fortrinnsrett.

Departementets forslag til ny § 10-4 Utlysning av stillingar (*endring kursivert*):

”Undervisningsstillingar og rektorstillingar skal lysast ut offentleg. Kravet om slik utlysning gjeld ikkje for stillingar som er ledig for eit kortare tidsrom enn seks månader, eller når arbeidsgivaren skal tilby stillinga til ein arbeidstakar eller tidlegare arbeidstakar i verksemda med heimel i arbeidsmiljøloven § 14-2 om førerrett til ny tilsetjing, § 14-3 om førerrett for tilsette som arbeider deltid eller § 15-7 om oppseiingsvern.”

3. Oppdatering av opplæringsloven § 9-4 vedrørende lærebøker og andre læremidler

Opplæringsloven § 9-4 Lærebøker og andre læremiddel, lyder:

”I andre fag enn norsk kan det berre brukast lærebøker og andre læremiddel som ligg føre på bokmål og nynorsk til same tid og same pris. I særlege tilfelle kan departementet gjere unntak frå denne regelen.

Norske lærebøker som blir brukte i skolen, skal vere i samsvar med læreboknormalen slik denne er fastsett i forskrifter med heimel i lov 11. april 1980 nr. 5 om målbruk i offentleg teneste. Med lærebøker er her meint alle trykte læremiddel som elevane regelmessig bruker for å nå vesentlege delar av kompetansemåla i eit fag.

Lesebøkene i norskfaget i grunnskolen skal ha nok tilfang på begge målformer slik at elevane lærer å lese både bokmål og nynorsk.

Ordlister til skolebruk skal godkjennast av Norsk språkråd.

Departementet gir nærmare forskrifter om kva læremiddel som er omfatta av kravet i første leddet.”

Annet ledd i bestemmelsen inneholder en misvisende henvisning til lov om målbruk i offentlig tjeneste. Læreboknormalen for nynorsk er ikke regulert med hjemmel i den nevnte målloven eller annen lovgivning. For bokmål gjelder i dag ingen læreboknormal. Her er det gjeldende offisiell rettskrivning som er retningsgivende. Opplæringsloven § 9-4 annet ledd gir således ikke et korrekt uttrykk for hva som er gjeldende rett på området. I motsetning til bestemmelsens første ledd gjelder annet ledd kun lærebøker, dvs. trykte læremidler som elevene bruker regelmessig for å nå vesentlige deler av kompetansemålene i fag. Departementet foreslår at § 9-4 annet ledd også skal omfatte digitale læremidler. § 9-4 annet ledd omtaler bare lærebøker og læremidler på norsk og nynorsk. Departementet mener at også samiske lærebøkers og læremidlers rettskrivning må omtales i lovbestemmelsen. Norsk Språkråd har endret navn til Språkrådet. Fjerde ledd i bestemmelsen er ikke i tråd med denne navneendringen. Dessuten kalles en del av ordlistene til skolebruk i dag for ordbøker. På dette punktet er fjerde ledd unøyaktig.

Departementets forslag til ny § 9-4 Lærebøker og andre læremiddel (*endring kursivert*):

”I andre fag enn norsk kan det berre brukast lærebøker og andre læremiddel som ligg føre på bokmål og nynorsk til same tid og same pris. I særlege tilfelle kan departementet gjere unntak frå denne regelen.

Norske lærebøker og *tilsvarende digitale læremiddel* som blir brukte i skolen, skal vere i samsvar med *offisiell rettskriving*. *Nynorskutgåvene skal følgje læreboknormalen*. *Samiske utgåver skal vere i samsvar med gjeldande rettskrivningsnormer*. Med lærebøker er her meint alle trykte læremiddel som elevane regelmessig bruker for å nå vesentlege delar av kompetansemåla i eit fag.

Lesebøkene i norskfaget i grunnskolen skal ha nok tilfang på begge målformer slik at elevane lærer å lese både bokmål og nynorsk.

Ordlister og *ordbøker* til skolebruk skal godkjennast av *Språkrådet*.

Departementet gir nærmare forskrifter om kva læremiddel som er omfatta av kravet i første leddet.”

Vedtakskompetanse:

Uttalelsen avgis av byråden for kultur og utdanning etter delegert fullmakt, jf. bystyrets vedtak 30.05.2001, sak 218 og byrådets vedtak av 03.07.2001, sak 1360 om behandling av høringsuttalelser fra Oslo kommune.

Vedtak:

Oslo kommune avgir følgende høringsuttalelse til Kunnskapsdepartementets forslag til endring i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregående opplæringa (opplæringsloven) med høringsfrist 11.12.2009:

1. Etter Oslo kommunes syn er begrepet ”grunnkompetanse” lite informativt og vil kunne bidra til å tilsløre meningsinnholdet i lovbestemmelsen. Endringsforslaget kan oppfattes som at det legges opp til et lavere ambisjonsnivå på elevenes vegne enn i dag. Dette er ikke ønskelig. Oslo kommune mener at ambisjonene for elevene ikke skal senkes dersom de har forutsetninger for å fullføre ordinære opplæringsløp. Nasjonal statistikk over fullføring og frafall i videregående opplæring viser at Oslo har en betydelig høyere andel som fullfører og består, og en betydelig lavere andel som slutter underveis, enn fylker som i sterkere grad satser på alternative løp mot lavere kompetanse.

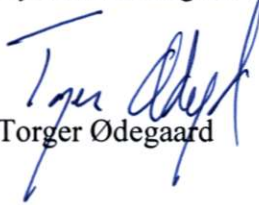
Oslo kommune er enig i at kompetanse på lavere nivå må tydeliggjøres som en type formell sluttkompetanse som er et reelt utgangspunkt for overgang til arbeidslivet etter videregående opplæring. Det må også være klart at slik kompetanse utgjør en del av opplæringsordningen for videregående opplæring. Oslo kommune kan imidlertid ikke se at det er nødvendig eller hensiktsmessig å endre betegnelsen ”kompetanse på lavere nivå” av disse grunner. Dette begrepet er godt innarbeidet og vel kjent i skoleverket.

Oslo kommune fraråder den foreslåtte endringen i begrepsbruk.

2. Oslo kommune støtter forslaget om lovfesting av unntak fra plikten til utlysning av stillinger der arbeidsgiver skal tilby stillingen til deltidsansatt i virksomheten som fyller vilkårene og dermed har fortrinnsrett etter arbeidsmiljøloven § 14-3.

3. Oslo kommune har ingen merknader til den foreslåtte oppdatering av opplæringsloven § 9-4 vedrørende lærebøker og andre læremidler.

Byrådsavdeling for kultur og utdanning

Torger Ødegaard

Trykte vedlegg: Ingen
Utrykte vedlegg: Ingen